Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister voor Rechtsbescherming

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
17 april 2023

Ons kenmerk

nota

Beslisnota bij brief TK met reactie op twee WODC-onderzoeken (alimentatie en bewind)

1. Aanleiding

In 2021 is het WODC-onderzoek «Alimentatie van nu, acceptatie van alimentatie in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen» aan de Tweede Kamer aangeboden. Er is toegezegd dat hierop door een nieuw kabinet een beleidsreactie aan de Tweede Kamer verstuurd zal worden. Met deze brief komt u aan die toezegging tegemoet.

In 2017 is het WODC-onderzoek «Toezicht op het bewind van ouders en voogden over het vermogen van minderjarigen» aan de Tweede Kamer aangeboden. Nadien is er op verschillende momenten met de TK gecommuniceerd over het onderzoek. Naar aanleiding van Kamervragen van Van Nispen[1] van afgelopen zomer heeft u laten weten dat u nog eens goed wil kijken naar de aanbevelingen in het onderzoek en dat de TK hierover tegelijkertijd met de reactie op het WODC alimentatierapport zal worden geïnformeerd. Uw bevindingen zijn weergegeven in deze brief.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met het verzenden van de brief aan de Tweede Kamer (bijlage 1).

De brief is omvangrijk. Het gaat echter om de reactie op twee WODC-rapporten van samen meer dan 900 pagina's. De reactie daarop laat zich niet in enkele pagina's samenvatten.

3. Toelichting

Het eerste gedeelte van onderhavige nota betreft de beleidsreactie op het WODC-onderzoeken '*Alimentatie van nu, acceptatie van alimentatie in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen'*. Het tweede gedeelte van de nota betreft de reactie op het WODC-onderzoek '*Toezicht op het bewind van ouders en voogden over het vermogen van minderjarigen.'*

I. Het WODC-onderzoek 'alimentatie van nu'

Het onderzoeksrapport gaat over de vraag of het thans geldende alimentatierecht voor zowel partner- als kinderalimentatie nog wel van deze tijd is. Door de onderzoekers is ingezoomd op de 'acceptatie' van alimentatie door

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2021/22, Aanhangsel van Handelingen, 3777.

alimentatieplichtigen en -gerechtigden, naar de aansluiting bij de maatschappij en naar mogelijke aanpassingen van wet- en regelgeving. De onderzoekers doen in het rapport een aantal aanbevelingen op het gebied van wet- en regelgeving.

Tijdens het stafoverleg van 28 maart jl. hebben twee verstrekkende aanbevelingen uit het alimentatierapport op de agenda gestaan, te weten afschaffing onderhoudsplicht stiefouders en generieke verhoging leeftijdsgrens onderhoudsplicht van jongmeerderjarigen naar 24 jaar. U heeft tijdens het stafoverleg ingestemd met de afschaffing van de onderhoudsplicht van stiefouders en met het nader interdepartementaal overleg over de verhoging van de leeftijdsgrens voor de onderhoudsplicht voor jongmeerderjarigen met SWZ. Op beleidsniveau was al eerder overleg gevoerd, maar inmiddels heeft ook op MT-niveau overleg tussen JenV en SZW plaatsgevonden. De uitkomst van het interdepartementaal overleg is om de aanbeveling niet op te volgen vanwege de verstrekkendheid en het ontbreken van nut, noodzaak en urgentie. Om die reden is het advies om deze aanbeveling niet op te volgen, hetgeen ook is opgenomen in de brief aan de TK met als argumentatie de overwegingen zoals opgenomen onder sub c.

De aanbevelingen die de onderzoekers doen in het rapport zijn:
a. Alleen wijziging van het alimentatiebedrag als dit leidt tot vaststelling van een bedrag dat meer dan een bepaald percentage verschilt van het oorspronkelijke bedrag;
b. Introductie van een alimentatieplicht na ongehuwd samenwonen, met de mogelijkheid voor samenwoners van een 'opt-out';
c. Beperking van de kinderalimentatie voor jongmeerderjarigen tot alleen studerenden, maar dan wel tot maximaal 24 jaar in plaats van 21 jaar;
d. Heroverweging van de alimentatieplicht van stiefouders;
e. Defiscalisering en afkoop van partneralimentatie.

Op de keuzes ten aanzien van de aanbevelingen wordt hieronder ingegaan.

Toelichting beleidskeuzes
Bij de keuze om wel of geen opvolging te geven aan de aanbevelingen is gebruik gemaakt van een aantal factoren. Bij de aanbevelingen die betrekking hebben op kinderalimentatie is als maatstaf de financiële consequenties en belang van het kind aangehouden. Bij de aanbevelingen die betrekking hebben op partneralimentatie is als maatstaf de financiële belangen van de partners als uitgangpunt aangehouden alsmede de partijautonomie. Alle aanbevelingen zijn bekeken aan de hand van het afwegingskader -dat ook is aangehouden in het onderzoek-, namelijk of het alimentatiestelsel eenvoudiger, begrijpelijker, duidelijker zou worden en naar verwachting meer leidt tot het accepteren van de vastgestelde alimentatie. Hieronder wordt voor de aanbevelingen toegelicht waarom deze al dan niet worden opgevolgd:

Ad a Drempels voor wijziging van de alimentatie
Om te voorkomen dat over minimale wijzigingen wordt geprocedeerd, wordt de aanbeveling gedaan om een procedure tot wijziging van alimentatie slechts toe te staan indien sprake is van een procentuele wijziging ten opzichte van de te wijzigen alimentatie.

Afweging: Als er een weg gevonden kan worden om een procedure te voorkomen is dat beter voor de (eventueel) betrokken kinderen en ex-partners. In dat geval

zou een mogelijke beperking van het starten van een wijzigingsprocedure in het belang van het kind kunnen zijn. Ex-partners worden gestimuleerd om er op een andere manier uit te komen dan door tussenkomst van de rechter. Echter, met het opvoeren van een dergelijke drempel om een wijzigingsprocedure te starten zou voor een aantal alimentatieplichtigen en -gerechtigden de toegang tot het recht worden geblokkeerd. Dit gevolg is niet wenselijk. Ex-partners die hier de dupe van worden kunnen dit overbrengen op de kinderen hetgeen zorgt voor een groter risico van conflicten. Het is dus geen gegeven dat deze aanbeveling leidt tot de-escalatie bij geschillen tussen ex-partners. Een dergelijke bepaling maakt het berekeningssysteem niet eenvoudiger of duidelijker.

Advies: De aanbeveling niet opvolgen, maar een beroep doen op advocaten, mediators en andere (financieel) deskundigen in het alimentatieveld om ex-partners goed voor te lichten. De deskundigen kunnen ex-partners goed voorlichten over de gevolgen van een alimentatieprocedure. Zij kunnen het maken van onderlinge afspraken faciliteren en indien nodig een wijzigingsprocedure ontraden. Deze lijn is in bijgaande TK-brief opgenomen.

Ad b. Financiële verplichtingen na ongehuwd samenwonen
Het invoeren van een onderhoudsverplichting na ongehuwd samenwonen. Voor deze groep bestaat geen wettelijke onderhoudsverplichting.

Afweging: Een wettelijke verplichting voor een onderhoudsverplichting voor ongehuwd samenwonenden biedt betere bescherming voor de partners die onbewust geen afspraken maken en niet voldoende kennis hebben van de mogelijke financiële gevolgen na beëindiging van de relatie. Echter, partners die niet kiezen voor een huwelijk of geregistreerd partnerschap hebben in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid om met betrekking tot hun relatie afspraken te maken en financiële zaken te regelen. Een onderhoudsverplichting kan onderdeel uit maken van die afspraken. Door het invoeren van een wettelijke verplichting voor een onderhoudsverplichting wordt er afbreuk gedaan aan de autonomie van partners, waar grote waarde aan wordt gehecht. Er bestaat ook geen (grote) maatschappelijke meerderheid voor het invoeren van een dergelijke wettelijke bepaling. Het alimentatiestelsel zal er mogelijk juist ingewikkelder van worden omdat ook voor ongehuwd samenwonenden richtlijnen opgesteld zullen moeten worden. Daarbij kan de druk op de rechtspraak toenemen door het invoeren van een dergelijke wettelijke verplichting omdat er meer procedures gevoerd zullen worden.

Advies: De aanbeveling niet opvolgen, maar inzetten op meer voorlichting over de verschillende juridische relatievormen en de financiële gevolgen daarvan bij beëindiging op onder andere de digitale kanalen van de rijksoverheid en professionals zoals notarissen en advocaten vragen hier meer aandacht aan te schenken.

Ad c. Onderhoudsverplichting voor jongmeerderjarigen
Ouders zijn wettelijk verplicht te voorzien in de kosten van het levensonderhoud van hun kind tot het kind de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt. Bij kinderen tussen de 18 jaar en 21 jaar spreken we van jongmeerderjarigen. De op dit moment geldende onderhoudsverplichting van jongmeerderjarigen tot 21 jaar is van toepassing op zowel studerende kinderen als op kinderen die dat niet doen en op basis van behoefte. De onderhoudsverplichting voor ouders geldt zowel voor

ouders die gescheiden zijn als voor gehuwde ouders. Na het bereiken van de 21-jarige leeftijd geldt de alimentatieplicht alleen in het geval van behoeftigheid.[2] In het onderzoeksrapport wordt aanbevolen om de kinderalimentatie voor jongmeerderjarigen:

A. enerzijds te beperken tot de jongmeerderjarigen die een opleiding of studie volgen en bij andere jongmeerderjarigen van 18 tot 21 jaar de behoeftigheidseis te hanteren,

B. anderzijds de generieke onderhoudsverplichting van ouders te verlengen tot 24
jaar, wanneer de jongmeerderjarige nog een opleiding volgt of studeert.

Afweging sub. A Bij het opvolgen van de eerste aanpassing zou er een onderscheid gemaakt moeten worden voor jongmeerderjarigen die wel of geen opleiding of studie volgen. Het opvolgen van de aanbeveling zou betekenen dat voor jongmeerderjarigen die geen opleiding volgen de ouders niet meer onderhoudsplichtig zijn. Dat zou zeer ongewenst zijn en nadelig voor de betreffende jongmeerderjarigen. Door financiële professionals wordt aangegeven dat van jongeren in die leeftijdsgroep een bepaalde mate van volwassenheid in het omgaan met financiën wordt verwacht, hetgeen juist niet altijd realistisch is. Het in stand laten van de leeftijdsgrens voor de onderhoudsplicht voor ouders tot 21 jaar zorgt voor een zachte landing in de meerderjarigheid. Een periode om te wennen aan de zelfstandigheid. Daarbij komt dat de leeftijdsgrens tot 21 jaar uitdrukking geeft aan het maatschappelijk uitgangspunt dat de financiële verantwoordelijkheid ook voor jongmeerderjarigen in eerste instantie nog bij ouders ligt. Van jongmeerderjarigen wordt ook niet verwacht dat zij in staat zijn te voorzien in de kosten van hun eigen levensonderhoud. Bij het opvolgen van deze aanbeveling zou ook steeds voor de jongmeerderjarigen tussen de 18 en 21 jaar de vraag gesteld moet worden in hoeverre de jongmeerderjarigen in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. Dit is niet in het belang van deze jongmeerderjarigen. In lijn daarmee geldt voor thuis- en uitwonende jongeren van 18 tot 21 jaar een lagere algemene bijstandsnorm die daarnaast gerelateerd is aan de minimumjeugdlonen. Als ouders niet langer financieel verantwoordelijk zijn voor deze groep jongmeerderjarigen (van 18-21) zou dit naar verwachting leiden tot een fors hogere druk op de bijstand door deze jongeren voor zover deze nog niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

Advies: De aanbeveling om de onderhoudsplicht enerzijds te beperken tot de jongmeerderjarigen die een opleiding of studie volgen en bij andere jongmeerderjarigen van 18 tot 21 jaar de behoeftigheidseis te hanteren *niet* op te volgen.

Afweging sub B. Het opvolgen van de aanbeveling om de generieke onderhoudsplicht voor jongmeerderjarigen die een opleiding volgen te verlengen tot 24 jaar zou gaan gelden voor alle jongmeerderjarigen. Ook voor jongmeerderjarigen van niet gescheiden ouders. De impact van deze aanbeveling is voor alle ouders in Nederland groot, terwijl nut en noodzaak niet blijkt uit het

[2] De behoeftigheidseis geldt in de huidige wetgeving niet voor jongmeerderjarigen tot 21 jaar. Bij het vaststellen van de behoeftigheid gaat het om de vraag in hoeverre de alimentatiegerechtigde (in dit geval de jongmeerderjarige) in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. Vanaf de leeftijd van 21 jaar wordt er niet meer automatisch vanuit gegaan dat een jongmeerderjarige behoefte heeft.

WODC-onderzoek en onduidelijk is hoe zich dit verhoudt met het generieke inkomensbeleid.

Voor ouders heeft de verhoging grote impact omdat zij *wettelijk* verplicht worden om hun kinderen -indien deze een studie of opleiding volgen- langer financieel te ondersteunen. De impact voor de jongmeerderjarigen zal vooral ook voelbaar zijn als de ouders de onderhoudsplicht niet nakomen. In het alimentatierapport wordt aangeven dat het voor jongmeerderjarigen eigenlijk niet te doen is om een procedure tegen de eigen ouder(s) te beginnen, maar door het volgen van deze aanbeveling wordt die periode voor jongmeerderjarigen wel verlengd. Op dit moment is dat tot 21 jaar en zal door het opvolgen worden verlengd tot 24 jaar.

Advies: De aanbeveling om de generieke onderhoudsplicht (dus ongeacht of de ouders gescheiden zijn) te verlengen tot de vierentwintigjarige leeftijd, wanneer de jongmeerderjarige nog een opleiding volgt *niet* op te volgen. De aanbeveling is een ingrijpende wijziging met (mogelijk) verstrekkende gevolgen. De aanbeveling heeft ook een generiek karakter en zal gaan gelden voor alle jongmeerderjarigen en hun ouders en heeft een grote impact op het inkomensbeleid.

Ad d. Afschaffen onderhoudsplicht van stiefouders
Na een scheiding blijven ouders onderhoudsplichtig voor hun eigen kinderen. Op grond van de wet is ook de stiefouder die gehuwd is met de onderhoudsplichtige ouder onderhoudsplichtig voor het kind dat tot het gezin behoort, naast die van beide (biologische) ouders. Onderzoekers stellen voor om de onderhoudsplicht van deze stiefouder te heroverwegen.

Afweging: Het kan in financieel belang van het kind zijn als er meerdere (stief)ouders onderhoudsplichtig zijn. Daar staat tegenover dat door het wegnemen van deze verplichting er een grond verdwijnt voor (nieuwe) escalatie. De grondslag voor de alimentatieplicht jegens kinderen ligt primair bij ouders. Deze aanbeveling past binnen het dejuridiseren en het de-escaleren van scheidingen hetgeen ten goede komt van kinderen met gescheiden ouders. Door het afschaffen van de alimentatieplicht van stiefouders wordt een stap gezet in de beweging om de complexe scheidingen en de ontstane situatie daarna uit het juridisch kader te halen en minder ingewikkeld te maken. De alimentatieverplichting van de stiefouder zorgt voor complexere en kwetsbaardere berekeningen van de kinderalimentatie, omdat meer partijen betrokken zijn. Het afschaffen van de onderhoudsplicht voor stiefouders zorgt voor een eenvoudigere, minder gecompliceerde en doelmatiger berekeningswijze van de kinderalimentatie. Het onderscheid tussen de gehuwde en niet gehuwde stiefouder, die niet onderhoudsplichtig is, wordt hiermee ook weggenomen.

Advies**:** Aanbeveling opvolgen en de wet op dit punt aanpassen.

Ad e. Defiscaliseren en afkoop partneralimentatie
De onderzoekers wijzen op de mogelijkheden van defiscalisering en afkoop van partneralimentatie op verzoek van één van partijen en dat die aan een eenvoudigere afwikkeling van alimentatie zouden kunnen bijdragen.

Deze onderwerpen vallen onder de verantwoordelijkheid van de Stas/FIN. De Stas/FIN wenst de aanbevelingen niet op te volgen oa vanwege het effect op het draagkrachtbeginsel. In fiscaliteit geldt het draagkrachtbeginsel: de verdeling van belastingheffing dient plaats te vinden in verhouding tot ieders draagkracht. Alimentatiebetalingen en –inkomsten hebben invloed op de draagkracht.

Defiscaliseren zou ertoe leiden dat alimentatiebetalingen geheel buiten de fiscaliteit blijven. De alimentatieplichtige zal er per saldo op achteruit gaan. Het standpunt van de Stas/FIN is opgenomen in de brief. De dossierbijdrage hierover van FIN is al bijlage 2 bijgevoegd.

II. Toelichting WODC-onderzoek Toezicht op het bewind van ouders en voogden over het vermogen van minderjarigen (rapport Bewind)

In het rapport Bewind worden de volgende onderwerpen besproken:

I. Toezicht op het beheer van het vermogen van minderjarigen, uitgevoerd door ouders of voogden;
II. Ouderlijk vruchtgenot, testamentair bewind bij minderjarigen, de som ineens en de werking van verjarings- en vervaltermijnen bij vorderingen van minderjarigen.

Toelichting beleidskeuzes

De onderzoekers schetsten op de genoemde onderwerpen verschillende scenario's tot verbetering van de bestaande regelingen. Ten aanzien van de genoemde onderwerpen worden de belangrijkste aanbevelingen van de onderzoekers in de brief beschreven. De aanbevelingen zijn beoordeeld aan de hand van de volgende maatstaven: de noodzaak tot aanpassing van wetgeving, de bescherming van de vermogensrechtelijke positie van het kind en het voorkomen van onnodig ingrijpen in familieverhoudingen.

Ten aanzien van I: Toezicht op vermogen van minderjarigen

- Een ouder met gezag of een voogd voert het bewind over het vermogen van een minderjarige. Zij moeten dit doen als goed bewindvoerder en zijn aansprakelijk voor schade door slecht bewind.
- U onderschrijft het belang van het maken van een boedelbeschrijving - een beschrijving van bezittingen en schulden. Het maakt de ouder bewust dat de minderjarige gescheiden vermogen heeft en de minderjarige zelf heeft hiermee een aanknopingspunt voor ingrijpen als later blijkt dat er slecht bewind is gevoerd. U geeft gehoor aan de aanbeveling van onderzoekers de boedelbeschrijving ruimer in te zetten.
- In situaties buiten het erfrecht, bijv. bij schenking, wordt de aanbeveling opgevolgd dat de kantonrechter in geval van bewind door ouders *kan* bepalen (dus geen verplichting) dat, als gevaar dreigt voor het vermogen van de minderjarige, een boedelbeschrijving van het vermogen van de minderjarige wordt gemaakt. Nu kan dit alleen als een ouder opnieuw trouwt. Daarnaast wordt de aanbeveling opgevolgd dat de kantonrechter kan bepalen dat ouders periodiek rekening en verantwoording afleggen.
- In situaties in het erfrecht wordt de aanbeveling opgevolgd dat in alle gevallen waarin een kind een erfrechtelijke aanspraak verkrijgt uit een nalatenschap, de wettelijke vertegenwoordiger verplicht wordt een boedelbeschrijving te maken en in te dienen bij de kantonrechter. Nu geldt dit alleen als een minderjarige erft van een ouder bij een wettelijke verdeling (een verdeling op grond van de wet als er geen testament is).
- Uit overleg met de praktijk is gebleken dat het wenselijk is dat wanneer ouders onder beschermingsbewind komen te staan, het vermogen van een kind van deze ouders ook onder het ingestelde bewind valt. In deze brief wordt in aansluiting op uw brief van 22 maart 2022 aan de TK nogmaals toegezegd dat hiervoor een regeling zal worden getroffen.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Jeugd, Familie en Aanpak Criminaliteitsfenomenen

Ten aanzien van II: Aanverwante onderwerpen

Ouderlijk vruchtgenot

- Het ouderlijk vruchtgenot betekent dat de ouders recht hebben op inkomsten die het kind heeft uit zijn vermogen, zoals rente op spaargeld, dividend uit aandelen of de huurinkomsten van een geërfd huis. De ouders mogen zelf weten wat ze daarmee doen.
- U neemt het advies van de onderzoekers over om het vruchtgenot van ouders te schrappen omdat het vruchtgenot primair als een belang van alleen de ouders kan worden gezien.
- De onderzoekers stellen een alternatief voor waarbij de kantonrechter kan worden gevraagd een bedrag vast te stellen uit het vermogen zelf en uit de inkomsten uit het vermogen om dit te besteden aan de kosten van de gezinshouding. Deze aanbeveling volgt u op. Het kan in voorkomende gevallen in het belang van het kind zijn dat ouders deze gelden voor het kind zelf en de rest van het gezin kunnen besteden. Ter waarborging van de belangen van het kind beslist de kantonrechter hierover.

Testamentair bewind bij minderjarigen

- Dit is het bewind dat wordt gevoerd nadat een ouder van het kind is overleden. Dit kan via Boek 1 BW waarbij de erflater bij testament een ander dan de ouder met gezag kan aanwijzen tot het voeren van bewind of via de uitgebreidere regeling van Boek 4 BW waarbij de erflater een bewind kan instellen over een of meer van zijn goederen.
- Zoals aangegeven aan de TK bij brief van 22 maart 2022 betreft de door onderzoekers aanbevolen afstemming van de testamentaire bewindsvormen van Boek 1 en Boek 4 BW vooral aspecten van wetstechnische aard.
- De huidige wettelijke regelingen zijn werkbaar voor de rechtspraktijk en ook uit het onderzoek blijkt geen verdere noodzaak Boek 1 en Boek 4 BW te herzien. Deze aanbeveling wordt daarom niet overgenomen.

De som ineens

- Een kind kan tot 21 jaar jegens de gezamenlijke erfgenamen aanspraak maken op een som ineens indien een ouder is overleden. Dit is een geldbedrag dat dient te worden besteed aan de kosten van het kind.
- De onderzoekers stellen dat de regeling van de som ineens in hoofdlijnen geschikt is om haar beoogde doel te bereiken. U sluit zich hierbij aan.
- De voorgestelde alternatieven voor de som ineens neemt u niet over. Aanpassing van de regeling is niet noodzakelijk en proportioneel, gelet op de toepasbaarheid van de bestaande regeling en het geringe gebruik dat van de som ineens wordt gemaakt. Ook de aanbevolen verduidelijking in de wet volgt u niet op. De rechtspraak geeft al een (ruimere) invulling aan de regeling waar de praktijk mee uit de voeten kan.
- Wel neemt u de aanbeveling over om ter waarborging van de belangen van het kind de som ineens te laten uitkeren aan het kind zelf – op een rekening waarover de ouder slechts met machtiging van de kantonrechter kan beschikken - en niet aan de overgebleven ouder.

Verjarings- en vervaltermijnen

- De aanbeveling van de onderzoekers om verjaringstermijnen in het algemeen aan te passen en niet tijdens de minderjarigheid te laten lopen, neemt u niet over. Deze termijnen dienen de rechtszekerheid. Bovendien kan de rechter een

termijn verlengen of buiten toepassing verklaren en zijn er reeds uitzonderingen in de wet voorzien.
- Wel zal de vervaltermijn – aangaande het beroep op de legitieme portie en de som ineens worden aangepast. Een vervaltermijn is een termijn waarbinnen een recht moet worden ingeroepen, zonder mogelijkheid van verlenging.
- De vervaltermijn voor een beroep op de legitieme portie is vijf jaar en die voor een beroep op de som ineens negen maanden na het overlijden van de erflater.
- Deze termijnen zijn kort, de minderjarige is veelal afhankelijk van de wettelijk vertegenwoordiger die een beroep op deze aanspraken doet. De belangen van de minderjarige wegen zwaarder dan het belang van de andere erfgenamen bij een snelle afwikkeling van de nalatenschap en bij rechtszekerheid.
- De nieuwe regeling houdt in dat de som ineens kan worden ingeroepen tot het kind 21 jaar is en een beroep op de legitieme portie kan worden gedaan vijf jaar nadat een kind 18 jaar is geworden.

4. Politieke context

Ten aanzien van het bewindonderzoek is aan de Kamer is in 2018[3] toegezegd om de belangrijkste aanbevelingen van het onderzoek uit te voeren en eind 2019 is aan de TK aangegeven dat er op middellange termijn een wetsvoorstel ter uitvoering van aanbevelingen zal worden voorbereid. In maart 2022 heeft u de TK geïnformeerd over de laatste stand van zaken en aangegeven dat de termijn waarop een wetsvoorstel kan worden voorbereid, mede gelet op de benodigde capaciteitsinzet op voorstellen uit het coalitieakkoord, nog niet kan worden ingeschat.

5. Financiële overwegingen

Er kunnen financiële gevolgen voortvloeien uit het opvolgen van de aanbevelingen in het rapport over bewind m.b.t. de werkzaamheden van de rechterlijke macht. Dit zou o.a. het geval kunnen zijn bij de uitbreiding van de regeling voor de boedelbeschrijving, het invoeren van een alternatief voor de regeling van het vruchtgenot en de verlenging van de vervaltermijnen. Deze zullen worden uitgevraagd in de consultatie van het ontwerpwetsvoorstel. Hetzelfde geldt voor de benodigde aanpassingen voor het afschaffen van de onderhoudsplicht voor stiefouders.

6. Afstemming

De aanbeveling over de defiscalisering van partneralimentatie valt onder de beleidsverantwoordelijkheid van de Stas/FIN. Door de Stas/Fin is gemotiveerd aangegeven waarom hij vindt dat deze aanbeveling niet overgenomen moet worden. Door de beleidsmedewerkers van FIN is ook advies gegeven over het wel of niet opvolgen van de aanbeveling over de afkoop van partneralimentatie vanwege de fiscale consequenties. Het ambtelijk advies is overgenomen. De tekst in de brief is ook afgestemd met FIN. Een aantal aanbevelingen op het gebied van de wet- en regelgeving voor de partner- en kinderalimentatie is interdepartementaal afgestemd met SZW en OCW.

Van de aanbevelingen die worden opgevolgd zijn de beleidsgevolgen JenV-intern afgestemd voor wetgeving met DWJZ en voor financiën DFEZ. Daarnaast zijn de beleidsgevolgen besproken met het LBIO.

[3] *Kamerstukken II* 2018/19, 33 836, nr. 26, p. 33

7. Implementatie

Er zal een wetsvoorstel worden voorbereid waarin de aangekondigde aanpassingen van de wet n.a.v. beide onderzoeken zullen worden uitgewerkt. De verwachting is dat het wetsvoorstel in Q1 2024 in consultatie kan.

8. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Uit de nota's zijn de namen van de betrokken beleidsmedewerkers verwijderd vanwege privacy.